

Informe Taller 1

Introducció

El dijous 17 de febrer es va celebrar el primer taller del Comitè Científic de la Mesa de Treball per l'Adaptació al Canvi Climàtic (METACC).

La trobada es va dur a terme a la Sala Can Palauet de l'Arxiu Comarcal del Maresme amb la participació de 23 experts durant tot el dia, i enfocant la feina en les 5 línies temàtiques del projecte: gestió del litoral, gestió de l'aigua, biodiversitat, gestió forestal i desenvolupament agrícola.

Objectius

L'objectiu del primer taller ha estat començar el treball conjunt entre el Comitè Científic, creant xarxa i coneixent-nos, enriquir i analitzar les mesures de l'Estratègia de Mitigació i Adaptació pel Maresme, a més a més de generar un debat que ens permeti enfocar correctament les accions proposades.

Agenda i descripció de les sessions

La jornada s'ha desenvolupat amb el treball interactiu dels participants, estructurat en 3 sessions, tal com indicat a l'agenda.

1. La dinàmica "**Qui és qui al Comitè**" va invitar les persones a entrevistar-se per parelles preguntant a l'altre, com en una entrevista: Com et dius i on treballes? Quin és el teu àmbit de treball? Que esperes de la METACC?. Després de 5' tothom va presentar la persona que va entrevistar al plenari.

Aquesta la primera activitat va permetre als participants descobrir els eixos de treball dels altres integrants del comitè i assentar les bases per crear una xarxa de relacions multidisciplinària envers unes expectatives compartides.

2. La sessió **Posada en comú de les aportacions a les mesures - Accions i exemples** es va desenvolupar en dues parts. La primera al pati de l'Arxiu, on s'havien exposat les taules amb totes les 62 mesures i les accions corresponents, incloent-hi les aportacions rebudes en termes d'exemples i comentaris generades a nivell individual prèviament al taller. Durant els temps a disposició els participants van poder circular lliurement i es van crear grups espontanis de debat al voltant dels cartells. Es van integrar accions que hi faltaven i aspectes complementaris a les aportacions rebudes.

A la segona part es van “llegir” el conjunt de refeccions i propostes recollides a plenari, amb l’objectiu de clarificar i compartir els resultats. Mitjançant la col·laboració establerta amb els científics es van poder analitzar i aportar millores a les mesures proposades a l’Estratègia amb una perspectiva multidisciplinària per tal d’aterrar-les i poder-les implementar.

Durant tot el matí els participants també van respondre a entrevistes organitzades per l’equip de comunicació del Consell Comarcal del Maresme, recollint testimonis sobre temes clau i les motivacions dels científics envers el procés METACC.

Després del dinar, es va dinamitzar la tercera sessió enfocada a identificar els riscos i oportunitats vinculades a les accions proposades. Va ser un debat molt enriquidor i extens, i presentem una síntesi dels aspectes clau que es van mencionar en la següent secció d’aquest informe.

Hora	Agenda
10:00 - 10:15	Benvinguda - Montserrat Garrido/Jordi Bonet/Carla ERF/Diputació
10:15 - 10:30	Presentació de l’agenda i explicació del taller
10:30 - 11:00	Qui és qui al Comitè
11:00 - 11:30	Pausa cafè & entrevistes
11:30 - 12:30	Posada en comú de les aportacions a les mesures - Accions i exemples - Part 1
12:30 - 13:30	Posada en comú de les aportacions a les mesures - Accions i exemples - Part 2
13:30 - 14:30	Dinar
14:30 - 15:45	Debat sobre riscos i oportunitats
15:45 - 16:30	Priorització de les accions
16:30 - 17:00	Properes passes i cloenda

Resultats del debat de riscos i oportunitats del primer taller

La METACC ha identificat els següents riscos i oportunitats dins els diferents eixos de l'Estratègia de Mitigació i Adaptació al Canvi Climàtic pel Maresme:

A. Mesures de transició energètica per a la mitigació del canvi climàtic

Eix 1, 2 i 4. Generació energètica renovable local, eficiència energètica en edificis i gestió de la transició energètica

OPORTUNITATS
1. Incrementar l'autosuficiència en producció energètica a nivell comarcal.
2. Creació de nous llocs de treball en una oficina especialitzada en assessorament d'energies renovables al CCM.
3. Incrementar l'ús d'energies verdes i diversificació de les fons (ex. Biogàs).
4. Explorar les oportunitats d'implantació de la geotèrmia com a font d'energia renovable del Maresme.
5. Incrementar els contractes d'abastament energètic que garanteixen l'origen de fons renovables (PPA).
6. Energia fotovoltaica pot esdevenir més assequible per a tothom.
7. Posada en marxa de projectes pilots, en col·laboració amb l'administració.
8. L'aplicació l'agrivoltaica podria suposar un augment considerable de la rendibilitat de les explotacions agrícoles del Maresme.
9. Empoderament de la ciutadania en la gestió del territori mitjançant la seva implicació en la promoció de la producció i consum d'energies verdes.

RISCOS

1. No poder-se implementar suficients fons renovables per falta de materials en el futur.
2. Les reformes per a l'estalvi energètic als edificis pot fomentar la segregació social a les ciutats i fenòmens de gentrificació.
3. Consolidació o augment del consum energètic total si no va acompanyat de mesures de reducció del consum i substitució d'energies fòssils pels diferents usos.
4. Contaminació ambiental associada als residus de tipus tecnològic.
5. Competència en l'ús del sòl entre el manteniment de patrimoni natural i el desplegament de renovables.
6. El territori podria no tenir suficient espai disponible per produir els volums d'energies renovables necessari pels consums actuals.
7. La normativa vers la instal·lació de fotovoltaica i compartir-la entre veïns no és favorable.
8. Manteniment i reparacions de les plaques són molt més costoses.
9. Hi ha pocs casos d'exemple d'instal·lacions l'agrivoltaica funcionals, la majoria són casos de *greenwashing* on el paper de l'agricultura és residual.
10. Difícil establir una normativa general per a la producció i consum d'energies renovables que tingui en compte totes les particularitats.
11. Hi ha molts riscos vinculats al foment de la producció de biomassa, per exemple si s'arriba a una gran demanda pot passar que hagem d'anar a buscar-la fora o si l'oferta de fora sigui més competitiva, acabaríem utilitzant biomassa d'altres llocs i seguirem tenint el mateix problema (pel que fa a gestió forestal).
12. Que el nou ens destinat a assessorament energètic no sigui efectiu degut a la desconeixença per part de la població.
13. Manca de competències per part del Consell Comarcal del Maresme a l'hora d'implementar moltes accions en l'àmbit de la transició energètica.

Eix 3. Mobilitat sostenible i desmaterialitzada

OPORTUNITATS
1. Potenciar el teletreball engegat amb la pandèmia.
2. Establir una connectivitat integral a la comarca, connectant millor les diferents realitats.
3. Aprofitar l'autopista per ús ferroviari.
4. Possibles formacions d'acords amb empreses situades a la comarca, dins la revisió d'Acord per al Desenvolupament Econòmic i l'Ocupació del Maresme.
5. Foment d'hàbits de vida saludables.

RISCOS
1. Major consum energètic als habitatges degut al teletreball i risc de patir pobresa energètica.
2. Contaminació ambiental associada a les bateries utilitzades pels vehicles de transport elèctric.
3. Impacte ambiental associat a les obres de connectivitat en la comarca.
4. En cas de voler canviar les infraestructures de transport en primera línia de mar i pacificar l'N-II, alguns municipis que quedarien molt mal connectats.
5. Augment del trànsit interurbà, degut a la pacificació del camí del mig.
6. Manca d'aparcament als nuclis costaners.

B. Mesures d'adaptació al canvi climàtic

Eix 1. Governança per a l'adaptació i la resiliència

OPORTUNITATS
1. Millorar la cohesió dels municipis de la comarca.
2. Millorar la base de dades disponibles per l'anàlisi de l'estat de la comarca i dels impactes de les mesures.
3. Millorar la capacitat tècnica dels municipis davant dels reptes d'adaptació i mitigació.
4. Facilitar l'accés a proves pilot, compartir experiències i millorar el perfil regional i internacional.
5. El coneixement amb el qual les universitats poden ajudar a implementar l'estratègia pot ser fonamental per col·laborar amb la ciutadania i pot ser un catalitzador per obtenir ajuda econòmica mitjançant projectes de participació ciutadana.
6. Reduir el rebuig envers moltes mesures d'adaptació transformadores per part d'alguns sectors i la ciutadania.

RISCOS
1. Generar desconfiança a la població si es generen moltes expectatives a curt termini que no es poden complir.
2. L'estructura institucional de presa de decisions no està preparada per col·laborar amb espais de governança.
3. Manca de cultura de col·laboració entre administracions i administracions i societat.
4. Que l'Observatori de Canvi Climàtic acabi convertint-se en un ens consultiu i, per tant, que no tingui incidència real.
5. Les campanyes per implicar a la ciutadania en l'adaptació del municipi al canvi climàtic a les escoles podrien ser massa acadèmiques i no tractar problemes rellevants pels municipis.
7. Tenir en compte només les causes climàtiques de la vulnerabilitat i ignorar les causes socials elimina l'opció al debat públic sobre el model de desenvolupament local i territorial que ha configurat la seva vulnerabilitat
8. Dificultats per a adoptar un enfocament de gestió del risc.

Eix 2, 3 i 5. Gestió integrada del cicle de l'aigua, reducció de la incidència de rierades i inundacions i conservació del litoral

OPORTUNITATS
1. Aprofitar els coneixements d'exemples d'arreu del territori de l'ús de l'aigua regenerada.
2. La millora de la qualitat de l'aigua té efectes beneficiosos sobre la biodiversitat i l'abastiment d'aigua.
3. Disponibilitat de models numèrics que permet conèixer millor els recursos disponibles.
4. Disponibilitat de mapes d'espais naturals i d'hàbitats per evitar la seva destrucció en la instal·lació d'infraestructures i energies renovables.
5. La nova enginyeria de les NBS ofereix alternatives innovadores per gestionar el cicle de l'aigua local (recàrrega d'aqüífers, recuperació del litoral, qualitat de l'aigua...).
6. La institució d'un ens integrat de gestió de l'aigua comarcal és imprescindible per tenir un bon coneixement i gestió del cicle de l'aigua. Aquesta figura permetrà coordinar i tenir una visió integrada del sistema: es tindrà en compte la complexitat de la comarca i no només les especificitats dels municipis.
7. Les auditories són un bon instrument per detectar tots aquells punts febles del cicle d'abastament i sanejament que potser no hansigut detectats fins ara.
8. Les millores per a l'aprofitament de recursos locals per disminuir la dependència dels transvasaments i infraestructures d'interconnexió.
9. La institució d'un ens integrat de gestió de l'aigua comarcal pot ajudar a millorar el compliment de la DMA, i podria ser una bona oportunitat per integrar aspectes que no hi estan contemplats com és la descàrrega d'aigua subterrània al mar o el control de la càrrega de nutrients a la zona costanera.

RISCOS
1. Incrementar l'eficiència de l'ús de l'aigua pot reduir l'aportació d'aigua, nutrients i sediments al mar.
2. Mala coordinació i/o duplicació de competències a nivell municipal poden portar al mal funcionament del gestor comarcal del cicle integral de l'aigua.
3. Les auditories molts de cops només reflecteixen una fotografia del moment en el qual s'ha fet l'anàlisi, per tant, si hi ha canvis estacionals (turisme/època de pluges) no es tindran en compte i la informació obtinguda pot estar esbiaixada.
4. Manca de competències per part del Consell Comarcal del Maresme a l'hora d'imposar ordenances d'estalvi d'aigua alsajuntaments.
5. Es pot produir eutrofització i potenciació d'espècies invasores si no es vigila com s'implementen els cabals ecològics d'una manera inapropiada respecte a les característiques hidro-ecològiques de les masses d'aigua.

Eix 4 i 6. Preservació de la biodiversitat i gestió forestal sostenible

OPORTUNITATS
1. Potenciar els serveis culturals dels boscos.
2. La recuperació dels espais costaners degradats els valoritza, tant pel que fa a l'estat ecològic, com pel que fa a la seva funció de protecció: si es recuperen, poden tenir una important funció protectora durant els temporals.
3. Millorar la salut dels boscos pot ajudar a maximitzar la captura de CO ₂ .
4. Millorar la salut dels boscos pot ajudar a prevenir incendis.
5. la gestió forestal pot extreure biomassa i utilitzar-la com a font d'energia renovable.
6. Aplicar una gestió forestal adaptativa.
7. Noves oportunitats per al rejuveniment del sector ramader, degut a l'ús dels ramats per al control del sotabosc.
8. La implicació dels propietaris forestals a la implementació de les mesures pot promoure la seva formació tècnica.

RISCOS
1. Hiperfreqüència dels boscos i espais naturals.
2. Si no es gestiona bé l'ús de biomassa, es pot superar la capacitat de càrrega del territori.
3. La creació d'un servei comarcal per promoure la biomassa pot ser un perill de generació de més estructures públiques que podrien ser cobertes des d'entitats privades (associacions, cooperatives...).
4. Envelliment i desgast del sector ramader.
5. Identificar de les zones prioritàries per a la prevenció d'incendis i aptes per a la pastura extensiva pot afectar la regeneració forestal.

Eix 7 i 8. Preservació i dinamització del sòl agrícola i suport al model turístic resilient i responsable

OPORTUNITATS
1. Millora de la cohesió de tot el sistema agrari (agricultors, restauradors, mercats...).
2. Enfortir la sobirania alimentària del Maresme.
3. Implicació del sector turístic en l'agricultura sostenible de la comarca.
4. Aprofitar l'experiència dels espais agraris.
5. Promoure i afavorir l'agricultura social pot ser favorable per a les persones en risc d'exclusió.

RISCOS
1. Manca de relleu generacional per les explotacions agrícoles del Maresme.
2. Ocupació d'espais fèrtils amb plaques solars.
3. Falta de predisposició a transformar el model turístic per part del sector.
4. Es pot generar una crisi econòmica a municipis molt dependents del turisme de sol i platja.
5. Massificació d'espais naturals atractius pel turisme però que necessiten tranquil·litat